Emergency Response Protocol

กองทรัพยากรทุนมนุษย์ สำนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2569

หัวข้อ: การรับมือกรณีฉุกเฉิน เช่น ระบบล่ม ข้อมูลหาย การโจมตีทางไซเบอร์หรือภัยพิบัติอื่น ๆ

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเมื่อเกิดเหตุการณ์ ระบบล่ม, ข้อมูลหาย, การโจมตีทางไซเบอร์, หรือ ภัยพิบัติอื่น ๆ
2. ลดผลกระทบต่อการดำเนินงานและป้องกันความเสียหายของข้อมูล
3. สร้างความมั่นใจในการกู้คืนระบบอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขต (Scope)

ครอบคลุมถึงระบบทั้งหมด เช่น

- Application / Web System
- Database / Data Warehouse
- Server / Cloud Infrastructure
- Network และ Storage
- ผู้ใช้งานระบบ (End Users)

3. คำจำกัดความ (Definitions)

คำศัพท์	ความหมาย
System Down	ระบบไม่สามารถใช้งานได้ เช่น เว็บไซต์ล่ม ฐานข้อมูลไม่ตอบสนอง
Data Loss	ข้อมูลสูญหาย เช่น การลบโดยไม่ตั้งใจ หรือการถูกโจมตีจาก Malware/Ransomware
RTO (Recovery Time Objective)	เวลาสูงสุดที่ระบบต้องกลับมาใช้งานได้ เช่น 4 ชั่วโมง
RPO (Recovery Point Objective)	จุดเวลาล่าสุดที่ข้อมูลสามารถกู้คืนได้ เช่น Backup ล่าสุดไม่เกิน 24 ชั่วโมง

4. ระดับความรุนแรง (Incident Severity Level)

ระดับ	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
Critical (P1)	ระบบหลักล่มทั้งหมด ผู้ใช้ไม่สามารถทำงานได้	เว็บไซต์หลักไม่เปิด, Database ล่ม
High (P2)	ระบบบางส่วนใช้งานไม่ได้ ส่งผลกระทบสูง	API Error, ข้อมูลบางส่วนไม่เข้าระบบ
Medium (P3)	มีปัญหาแต่ยังมีทางแก้ไขชั่วคราว	ระบบช้ากว่าปกติ
Low (P4)	ปัญหาน้อย ไม่กระทบผู้ใช้ส่วนใหญ่	Bug บางส่วน, UI ผิดพลาด

5. ขั้นตอนการดำเนินการ (Emergency Procedure)

5.1 ขั้นตอนเมื่อระบบล่ม (System Down)

ลำดับ	ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ
1	ตรวจสอบและยืนยันปัญหา	ศูนย์ส่งเสริมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการธรรมาภิบาลข้อมูล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (PDPG CMU)
2	แจ้งเตือนทีมที่เกี่ยวข้องผ่าน Line/Email/Microsoft Team	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
3	ระบุ Severity Level	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
4	ตรวจสอบสาเหตุ เช่น Network, Database, API	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
5	แก้ไขปัญหาและรายงานสถานะทุก 30 นาที	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
6	เมื่อแก้ไขแล้ว ทดสอบระบบก่อนเปิดให้ใช้งาน	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
7	สรุปรายงานเหตุการณ์ (Post-Mortem Report) ภายใน 24 ชม.	นักวิชาการคอมพิวเตอร์

5.2 ขั้นตอนเมื่อข้อมูลหาย (Data Loss)

ลำดับ	ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ
1	หยุดระบบชั่วคราวเพื่อป้องกันการเขียนข้อมูลทับ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
2	ตรวจสอบสาเหตุ เช่น ลบโดยผู้ใช้, DB Crash, Malware	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
3	ประเมินขอบเขตข้อมูลที่หาย	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
4	กู้ข้อมูลจาก Backup ล่าสุด ตาม RPO	นักวิชาการคอมพิวเตอร์, ITSC
5	ทดสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
6	แจ้งผู้ใช้งานเกี่ยวกับข้อมูลที่กู้คืนได้/ไม่ได้	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
7	จัดทำ Incident Report และปรับปรุงมาตรการป้องกัน	นักวิชาการคอมพิวเตอร์

5.3 ขั้นตอนเมื่อถูกวาง Script หรือไฟล์ที่น่าสงสัย (Suspicious Script/File Detected)

ลำดับ	ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ
1	หยุดการรัน script/ไฟล์ทันที ถ้าอยู่บน server	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
2	ตรวจสอบไฟล์ว่าเป็น malware, ransomware หรือ script อันตราย	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
3	แยก/ลบไฟล์ออกจากระบบ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
4	ตรวจสอบ log การเข้าถึงและ source ของไฟล์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
5	ประเมินผลกระทบ เช่น ข้อมูลที่ถูกแก้ไข/ลบ, ระบบถูกเข้าถึง	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
6	ทำการล้างไฟล์อันตรายและ restore ข้อมูลจาก backup หากจำเป็น	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
7	แจ้งผู้ใช้งานและทีมที่เกี่ยวข้อง พร้อมแนะนำวิธีป้องกัน	Communication Team
8	จัดทำรายงานเหตุการณ์และปรับปรุงระบบป้องกัน	นักวิชาการคอมพิวเตอร์

6. แนวทางป้องกัน (Preventive Measures)

6.1 Backup

- Daily Backup: ฐานข้อมูลสำคัญต้อง Backup
- เก็บ Backup 7 วันย้อนหลัง บน Cloud Storage
- ทำ Offsite Backup สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- ทั้งนี้ตาม Policy ของสำนักบริการสารสนเทศ

6.2 Monitoring & Alert

- ใช้ระบบ Monitoring
- ตั้ง Alert ผ่าน Line เมื่อ:
    - เชื่อมต่อฐานข้อมูลไม่ได้
    - ไม่ตอบสนอง > 5 วินาที
    - สำรองข้อมูลไม่ได้

7. การสื่อสาร (Communication Plan)

ช่องทาง	การแจ้งเตือน	กลุ่มเป้าหมาย
Line Group/ Email/Microsoft Team	แจ้งปัญหาทันที + Update ทุก 30 นาที	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
Line Group/ Email/Microsoft Team	รายงานสรุปหลังแก้ไข	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
Status Page	แจ้งผู้ใช้ระบบทั่วไป	End Users

8. แบบฟอร์ม Incident Report (ตัวอย่าง)

Incident Report

- วันที่เกิดเหตุ: ____/____/_____
- เวลาเริ่ม: ____:____
- เวลาแก้ไขเสร็จ: ____:____
- รายละเอียดเหตุการณ์: _____
- สาเหตุหลัก (Root Cause): _____
- มาตรการป้องกันในอนาคต: _____
- ผู้รับผิดชอบ: _____

9. RTO / RPO มาตรฐาน

ระบบ	RTO	RPO
Core Database	4 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง
Web Application	6 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง
Backup System	8 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง

10. Flowchart การรับมือกรณีฉุกเฉิน

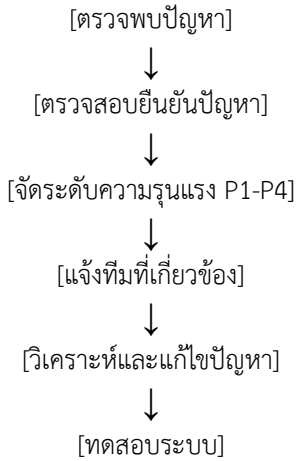

↓

[ระบบกลับมาใช้งานได้]

↓

[รายงานสรุปเหตุการณ์]

11. ผู้รับผิดชอบ (Key Roles)

ตำแหน่ง	หน้าที่
ITSC	สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ดูแลระบบ Cloud Server
PDPG	ศูนย์ส่งเสริมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการธรรมาภิบาลข้อมูล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (PDPG CMU)
นักวิชาการคอมพิวเตอร์	ควบคุมเหตุการณ์, สื่อสารกับ Stakeholders
Communication Team	แจ้งผู้ใช้งาน

ประกาศ ณ วันที่

นายธรรมนูญ น่วมอนงค์
ผู้อำนวยการกองทรัพยากรทุนมนุษย์